

COLLECTACTIF: VAN BEHOEFTIG NAAR SOLIDAIR

Tineke Van Heesvelde

Nieuwe projecten ontstaan vaak om een hiaat op te vullen in de bestaande hulpverlening. Zo startte Pigment, een Vereniging waar armen het woord nemen uit het centrum van Brussel, vorige winter met een dagelijks ontbijt voor mensen die de nacht op straat of in de noodopvang hadden doorgebracht. Het initiatief groeide uit de verontwaardiging over de organisatie van de noodopvang/winteropvang voor daklozen, en kwam tot stand in nauwe samenwerking met de groep die bij Pigment over de vloer kwam, zelf voornamelijk mensen zonder wettig verblijf en daklozen die van de winteropvang gebruik maakten. Het project kreeg de naam Collectactif en werd na de winter verdergezet door een groep gedreven vrijwilligers. Wij praatten met 2 medeoprichters van het collectief: Abdelhak Ziani en Abdessamad Bouakka.

“De naam collectactif zegt eigenlijk al heel veel over ons project”, aldus Abdelhak Ziani. “Er zijn drie elementen: het collectieve, het collecteren van voedseloverschotten en het actieve. Dat laatste slaat op heel veel actieve betrokkenen, niet alleen op de vrijwilligers die winkels en markten afschuimen. Het begon bij de handelaars en bakkers in de buurt van het Anker, maar we breidden al snel ons inzamelgebied uit tot de handelaars van de slachthuizen in Anderlecht.”

Wat als een klein project begon tijdens de winteropvangperiode van 2013-2014, is ondertussen uitgegroeid tot een zelfstandig project. De vrijwilligers van Collectactif -- ze zijn met een zevental -- waren van bij het begin overtuigd van de waarde van hun project en

slaagden er vrij snel in ook vele anderen te betrekken. Ze begonnen met een sensibilisering van de handelaars. Weggooien van voedsel dat nog eetbaar is, daar heeft niemand baat bij. Het vergroot de afvalberg en dat terwijl er nog zoveel mee kan gedaan worden. Naast het verminderen van verspilling, was er ook het idee van solidariteit. Abdelhak: “Wij hebben het graag over horizontale solidariteit, ook wij – de vrijwilligers van collectactif – zijn mensen die met heel weinig moeten zien rond te komen.”

Het project kwam al gauw in een stroomversnelling terecht. “De hoeveelheid voedsel die wij aangeboden kregen, was zo groot dat we er nog veel meer mee konden doen. Zo zijn we begonnen met wekelijkse gastentafels, het samenstellen van voedselpakketten, en het verwerken van voedsel dat we niet vers konden gebruiken door het bijvoorbeeld te steriliseren of er compote van te maken.” Dit gaf aan de organisatoren/vrijwilligers ook de kans om veel meer mensen te betrekken bij het project: er waren helpende handen nodig om te koken, om de voedselpakketten samen te stellen, om de markten te doen...

Abdessamad Bouakka beaamt: “Op het einde van de winter, hadden we helemaal geen zin om op te houden met ons project. Het ging goed en vele mensen vonden het zinvol en steunden ons. Daarom zijn we op zoek gegaan naar nieuwe mogelijkheden. Die vonden we door een samenwerking met Communa, een studentenvereniging van de

faculteit rechten aan de ULB. Deze vereniging had een conventie voor tijdelijke bezetting van een leegstaand gebouw in de buurt van Delta. Daar was nog plaats en daar konden we makkelijk terecht met onze gastentafel en voor de opslag van de voedselpakketten.”

De gastentafels die vanaf dan elke woensdag georganiseerd werden, trokken een gemengd publiek van studenten, mensen zonder wettig verblijf, daklozen... Ook hierin zag collectief kansen en mogelijkheden. De studenten leerden de problematiek kennen van de mensen die over de vloer kwamen, er ontstonden interessante contacten en uitwisselingen. En natuurlijk werd ook het denken over solidariteit en over verspilling aangezwengeld. Abdessamad: “Wij zijn al jaren strijd aan het voeren voor basisrechten voor mensen zonder wettig verblijf, en dat is behoorlijk vermoeiend. Dit project geeft ons daarentegen energie omdat het zo concreet is.”

En er zijn ook nog veel ideeën voor de toekomst. Er zouden samenwerkingen kunnen opgezet worden met scholen, met verenigingen, intergenerationale projecten... “Senioren zouden bijvoorbeeld aan jongeren kunnen leren hoe je compote maakt, of hoe je moet steriliseren. Het doorgeven van kennis, is ook een vorm van solidariteit,” aldus Abdelhak. De organisatie is al heel snel verzelfstandigd. Toen ze na de winter verder wilden doen, hebben ze dat op eigen houtje georganiseerd. Zij werken zonder subsidie en vinden dat ook prima zo. Abdelhak: “Doordat we geen beroep moeten doen op overheidstussenkomst hebben we ook de vrijheid om nieuwe dingen uit te proberen, om mensen te betrekken die elders uit de boot vallen

omdat ze niet de juiste papieren hebben...”

Momenteel is de organisatie weer eventjes ‘dakloos’, want de conventie van Communa is afgelopen, maar ze zijn samen op zoek naar een nieuw gebouw om te bezetten. “Wat er ook gebeurt, wij zullen doorgaan! We zouden ook graag het debat aangaan met het beleid. Wij willen zelf oplossingen aandragen die werken, ons niet in een slachtofferrol terugtrekken. Er zijn zoveel contradicties in de maatschappij, waarbij de oplossingen eigenlijk voor de hand liggen. Waarom is er bijvoorbeeld zoveel leegstand in Brussel, terwijl er ook zoveel mensen dakloos zijn?”

Meer info over dit project?

<https://www.facebook.com/CollectActif>

